

اثر تزریق درون بطن-مغزی عصاره الکلی سوشاخه های گلدار علف چای (Hypericum perforatum) در بروز رفتار ناشی از احساس ترس در حضور پنتیلن تترازول(PTZ) در رت نر بالغ

صبریه قیطاسی^{*}، غلامحسن واعظی، کیوان کرامتی

گروه زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان

تاریخ پذیرش: 88/8/2

تاریخ دریافت: 88/4/8

چکیده

مقدمه: ترس یک پاسخ دفاعی فیزیولوژیک است که در برای خطر حاد بروز می کند. از دیر باز اضطراب و ترس از جمله مباحث مهم روان شناختی بوده و برای کنترل آن راه حل ها و داروهای مختلفی ارائه شده است. از آن جا که گیاهان دارویی نقش مهمی در درمان بیماری ها دارند و در مقایسه با داروهای شیمیایی عوارض ملایم تری ایجاد می کنند، در این پژوهش تاثیر گیاه علف چای بر رفتار ترس مورد بررسی قرار گرفته است.

مواد و روش ها: در تحقیق حاضر حیوانات تحت آزمایش به 5 گروه تقسیم گردید. گروه سالین($1\mu\text{lit}$) به عنوان گروه کنترل، دو گروه عصاره الکلی گیاه علف چای در دوزهای (10، 20 $\mu\text{g}/\text{rat}$) (i. c. v) تزریق گردیدند. چهارم گروهی که پنتیلن تترازول(PTZ) را به صورت درون صفاقی (i. p) میزان(20mg/kg) دریافت کرده بود به عنوان گروه کنترل مثبت و گروهی که علاوه بر PTZ یک دوز $10\mu\text{g}/\text{rat}$ از عصاره را نیز دریافت کرده بود. دستگاه استریووتاکس برای جراحی و دستگاه Plus-maze برای ارزیابی رفتار ترس در جانوران استفاده گردید.

یافته های پژوهش: مقایسه دو گروه آزمایشی عصاره با گروه کنترل(سالین) نشان داد که دوز $10\mu\text{g}/\text{rat}$ و دوز $20\mu\text{g}/\text{rat}$ با ($P < 0.0001$) باعث افزایش معنی دار در درصد ورود موش ها به بازوی باز(%) دستگاه پلاسمیز گردید. عصاره شاخص(%) OAE را نسبت به PTZ افزایش معنی داری داده بود.

بحث و نتیجه گیری: نتایج حاصله بیانگر آن است که گیاه علف چای می تواند با تاثیر بر سیستم سروتونریک و گابائیزرزیک در کاهش رفتار ترس دخیل باشد. و ترس ناشی از PTZ را کاهش دهد.

واژه های کلیدی: عصاره علف چای، ترس، پنتیلن تترازول، رت، تزریق درون بطن- مغزی (i.c.v)

*نویسنده مسئول: گروه زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان

Email : s.ghaitasi @Gmail.com

مقدمه

بر روی MAO-A بیشتر از MAO-B می باشد. MAO آنزیمی است که از باز جذب نوروتاناسمیتر های سروتونین، دوپامین و نورأدناالین جلوگیری می کند(4,5). اثر ضد ویروسی قوی هایپرسین به خصوص علیه رترو ویروس ها حاکی از اثر مهار رپلیکاسیون ویروس توسط این ماده است. تحقیقات نشان می دهد که هایپرسین با مهار رپلیکاسیون ویروس توانسته است عفونت هپاتیت B را در اردک کنترل کند(7,6).

علف چای بیش از 2000 سال است که به عنوان داروی ضد افسردگی طبیعی به کار می رود. در امریکا دومین گیاه پر فروش به حساب می آید. این گیاه اثرات مختلف بر روی رسپتور های دیواره سلولی و مراحل مختلف آنزیماتیک اعصاب می گذارد مثلا عصاره آن تمایل بالایی برای گیرنده های گابا A و گابا B دارد و همانند گیرنده های بنزو دیدازپینی عمل می کند(8,9). این گیاه همانند داروهای ضد افسردگی سه حلقه ای (امی تربیتیان، ایمپرامین) عمل کرده و اثر سروتونین را با بلوکه کردن باز جذب این نوروتاناسمیتر در پایانه های پیش سیناپسی افزایش می دهد و باعث کاهش افسردگی و اضطراب می شود(10).

ترکیبات موجود در گیاه: گل های گیاه دارای 2400mg/kg هایپرسین می باشد ساقه، برگ ها و گل های این گیاه دارای مقداری تانن نیز هستند. این گیاه دارای مواد دیگری مانند: کاروتون، سایپونین، کولین، روتین، گلیکوزید، فوبافن، پکتین، بتا سیتوسترونول، الکالوئید، ویتامین C,A و رنگدانه های متعدد می باشد. روغن ثابت این گیاه شامل گلیسیرید اسیدهای استئاریک، پالمیتیک و میریستیک، سریل الکل، فیتیسترونول و دو هیدروکربن می باشد.(1)

مسیرهای تاثیر گذاری پتینی ترازوول (PTZ)

نام نوروپیتید بین المللی است که توسط نورولوژیست امریکایی کشف شد. اثر تشنجی دارد و باعث ایجاد صرع می شود. در سلول های عصبی به عنوان آنتاگونیست گابا مطرح است. در مطالعات الکتروفیزیولوژی مشخص شده که افزایش نفوذپذیری پتاپسیم و جریان چند یون را در غشا ایجاد می کند از جمله سدیم و کلسیم که باعث تحریک پذیری غشا

گیاه علف چای (Hypericum perforatum) گیاهی علفی و پایا، بدون کرک با ریشه های نابه جا، به ارتفاع 10-110 سانتیمتر با ساقه ای افراشته، دارای انشعبات انبوه و مجتمع، برگ ها مستقر بر روی دو ردیف موازی طولی به شکل انگشتی، تخم مرغی، سرنبیزه ای یا بیضوی کشیده، بدون کرک، تقریباً بدون دم برگ و دارای نقاط برآق است. گل ها به رنگ زرد درخشان مجتمع در گل اذین وسیع پانیکولی بوده شامل نقاط سیاه در لبه گلبرگ ها است. خامه سه شاخه و تعداد دسته های برچه ها سه عدد است میوه کپسول تخم مرغی تا هرمی شکل با خطوط پشتی و وزیکول هایی در حاشیه می باشد،(1). نام عمومی آن (St.john, s wort) است. ابتدا در کشور یونان 4 گونه از آن شناسایی شد و اکنون حدود 400 گونه در جهان دارد. قسمت مورد استفاده این گیاه سرشاخه های گلدار گیاه تازه یا خشک و نیز گل های تازه گیاه است. در این تحقیق ما از سر شاخه ها و اندام هوایی خشک شده این گیاه استفاده کردیم.

گل های گیاه دارای مقداری ماده هایپرسین می باشد و ساقه و برگ آن نیز دارای تانن است. همچنین دارای موادی چون کولین، سایپونین، روتین، گلیکوزید، پکتین و آلکالوئید ها می باشد. این گیاه دارای رنگدانه قرمز رنگی است به نام هایپرسین که حساسیت به نور ایجاد می کند. در طب سنتی علف چای به عنوان داروی ضد افسردگی، آرام بخش، مدر، ضد رماتیسم، ضد نقرس و ضد اسپاسم های مزم من گوارشی کاربرد داشته و همچنین در ضد عفونی و درمان زخم ها نیز استفاده می شده است.(2,3).

اثرات آنابولیکی ضد التهابی، ضد باکتریایی، ضد ویروسی، پروتئین سازی، مهار کنندگی cAMP فسفو دی استرازی، تغییر نفوذپذیری مویرگ ها، ضد آریتمی، گشاد کنندگی عروق کرونر، تغییر قدرت و سرعت انقباض قلب توسط این گیاه، بیشتر به خاطر فلاونوئیدهای موجود در گیاه است. هایپرسین دارای اثر مهار کنندگی بر آنزیم منو آمین اکسیداز(MAO) است و با مهار غیر قابل برگشت این آنزیم به عنوان یک داروی ضد افسردگی عمل می کند. اثر مهاری آن

با استفاده از اطلس پاکسینوس واتسون مختصات AP:-0.8mm و ML:+1.6 mm از برگما را محاسبه نموده و در محل ناحیه بطنی مشخص شده کانول راهنما به طول 3/4 mm (تهیه شده از سر سوزن 21) قرار داده می شود و اطراف آن توسط آکریل و منور دندان پرژکی پر می شود تا به طور محکم و ثابت نگه داشته شود. تزریق عصاره بعد از پنج روز ریکاوری به وسیله یک کانول تزریق 27 Gauge که توسط یک رابط پلی اتیلنی به سرنگ همیلتون متصل بود انجام شد.

تهیه عصاره

گیاه علف چای از استان سمنان منطقه کالپوش شاهروд تهیه گردید و گونه آن مورد تایید جهاد کشاورزی سمنان قرار گرفت و برای عصاره گیری فقط از سرشاخه های گلدار آن استفاده شد. بعد از خرد شدن، گیاه سه روز در اتانول 80 درصد خوابانیده شده و سپس با حذف حلال توسط دستگاه روتاری عصاره الکلی علف چای به دست آمد که پس از تعیین درصد رطوبت و میزان ماده موثر علوف چای، در دوزهای مشخص مورد استفاده قرار گرفت.⁽⁷⁾

گروه های آزمایشی

در این تحقیق حیوانات به 5 گروه به شرح زیر تقسیم شدند:

گروه اول: گروه کنترل با سالین می باشد که در آن (n=8) بوده و تزریق به صورت i.c.v. و به مقدار 1μlit انجام شد.

گروه دوم: گروه کنترل مثبت با ماده پنتیلن تترازول (PTZ) که تزریق قبل از تست و به صورت i.p. و به میزان (20mg/kg) صورت گرفت.⁽ⁿ⁼⁸⁾

گروه سوم و چهارم: گروه تجربی تحقیق که دوزهای 10 و 20 میکروگرم عصاره علف چای به ازای هر موش به صورت i.c.v. بوده که تزریق شد.⁽ⁿ⁼⁸⁾

گروه پنجم: گروه تجربی که دوز موثر عصاره (10μg/rat) را به صورت i.c.v. و PTZ را نیز به صورت i.p. دریافت کرده بود.

نورون می شود. از PTZ به عنوان داروی ایجاد صرع استفاده می شود و همچنین داروی ایجاد کننده اضطراب است. این ماده بیشترین تاثیر را بر روی گابا دارد. و چندین ترکیب برای تحریک سروتونین (5-HT1A, 5-HT3)، گیرنده گلوتامات (NMDA)، گلیسین و کانال های کلسیمی نوع L است. از PTZ برای درمان سندروم داون هم استفاده می شود چرا که در بازسازی حافظه و هوش و یادگیری نقش دارد.⁽¹¹⁾

بر اساس پژوهشی مشخص گردید که تزریق 30 میلی گرم از PTZ به ازاء هر کیلوگرم وزن بدن موش صحرائی، افزایش مقادیر خارج سلولی گلوتامات و آسپارتات را در آمیگدال و قشر پیشانی به دنبال دارد.^(12,11). همچنین در جریان پژوهش دیگر نشان داده شد که قابلیت برداشت سیناپسی گلوتامات در موش های صحرائی کیندل شده توسط PTZ کاهش می یابد. و مشخص شد که PTZ از طریق اتصال به جایگاهی در گیرنده های GABA مهار ناشی از این گیرنده ها را مختل می سازد و لذا موجب بروز ترس و تشنج می شود جایگاه مذکور ویژه اتصال پیکرو توکسین می باشد.⁽¹²⁾

مواد و روش ها

برای انجام این تحقیق از موش های بزرگ آزمایشگاهی (Rat نر بالغ از نژاد ویستار) با میانگین وزنی 20 ± 20 گرم استفاده گردید. حیوانات از انسیستیتو رازی کرج خریداری شده و به حیوان خانه دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان منتقل شد. محل نگهداری حیوانات از نظر شرایط فیزیکی دارای دوره روشنایی تاریکی 12 ساعته و دمای 22 ± 2 درجه سانتیگراد بدون آلوگی صوتی بوده و تعذیه حیوانات به وسیله خوراک مخصوص موش (پلت) که از شرکت سهامی خوراک دام طیور پارس تهیه شد انجام گرفت.

روش جراحی:

پس از بیهوشی با داروی بیهوشی کتامین و زایلزین بر اساس وزن حیوان به صورت داخل صفاقی، موش در دستگاه استریوتاکس فیکس شده و پوست روی جمجمه از ناحیه بین دو چشم تا انتهای استخوان پس سری شکاف داده شد. پس از تعیین نقاط برگما و لاندا

گرفته بود در تجهیزه و تحلیل آماری دخالت داده شدند.

آنالیز آماری نتایج به صورت میانگین $\pm$ انحراف معیار نشان داده شده و آنالیز آماری با استفاده از نرم افزار SPSS و آنالیز واریانس یک طرفه one-way anova و تست post hock Tukey انجام گردید.

یافته های پژوهش

نمودار های به دست آمده بر اساس نتایج آماری نشان دهنده اختلاف معنی دار میانگین بین گروه های تجربی و کنترل بوده است. علامت * نشان دهنده اختلاف معنی دار در سطح $P<0.05$ برای هر گروه آزمایشی نسبت به گروه کنترل است. بر اساس نتایج حاصل از آزمایشات مشاهده گردید. دوز های 10g/rat و $20\mu\text{g}/\text{rat}$ در شاخص (OAE) (%) نسبت به گروه کنترل افزایش معنی داری ($P<0.0001$) را نشان دادند. نمودار (1-1) که درصد ورود به بازوی باز را نشان می دهد مشخص می کند که دوز های $10\mu\text{g}/\text{rat}$ و $20\mu\text{g}/\text{rat}$ نسبت به گروه کنترل (سالین) افزایش معنی داری را نشان دادند. طبق این نتایج عصاره در دو دوز $10\mu\text{g}/\text{rat}$ و $20\mu\text{g}/\text{rat}$ در تزریق گروه های تزریقی با دوز های $20\mu\text{g}/\text{rat}$ و $10\mu\text{g}/\text{rat}$ عصاره و گروه کنترل (سالین) نسبت به گروهی که PTZ دریافت کرده بود. افزایش معنی داری را نشان دادند ($P<0.0001$) در واقع در این گروه ها درصد ورود به بازوی باز افزایش یافته بود و این افزایش نسبت به گروه PTZ معنی دار بود. که این نتایج نشان می دهد که عصاره علف چای، ترس را کاهش داده بود. (نمودار 1-1)

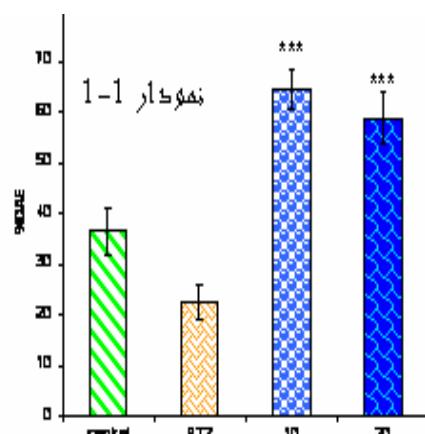
تست رفتاری

برای ارزیابی رفتار ترس از دستگاه پلاسمیز استفاده گردید. دستگاه پلاسمیز استاندارد برای تعیین میزان ترس و اضطراب در رت طراحی شده است که از جنس جوب دارای دو بازوی باز و دو بازوی بسته است که بازوی بسته دیواره های بلندی دارند. ابعاد بازوی باز و بسته هر کدام جداگانه $10\times 50\text{ cm}$ و در دو طرف انتهای بازوی بسته دیواره ای به بلندی 40 cm داشته و انتهای بازوی باز لبه ای به ارتفاع 1 cm از جنس شیشه نصب گردیده است. بازوی بسته معرف امنیت و بازوی باز معرف میزان جستجوگری است. (13). بعد از پنج دقیقه از تزریق عصاره موش ها در محدوده مرکزی دستگاه قرار داده می شوند. در مدت پنج دقیقه که حیوان آزادانه در قسمت های مختلف ماز حرکت کرد پارامترهای زیر به روش مشاهده با کرنومتر اندازه گیری شد.

1- تعداد دفعاتی که حیوان وارد بازوی باز و بسته می شود

2- مدت زمانی که حیوان وارد بازوی باز و بسته می شود
کارهای بافت شناسی

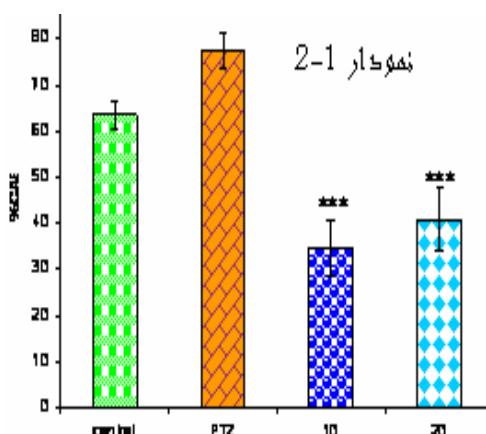
در پایان آزمایش ها یک میکرولیتر بلودومتیلن به داخل کانول تزریق شد. سپس رت ها توسط کلروفرم کشته شدند و مغز آن ها خارج و در فرمالین ده درصد قرار گرفتند تا بافت مغزی کاملا ثابت شود. سپس مغزهای تثبیت شده مورد بررسی قرار گرفت. فقط رت هایی که کانول تزریق در داخل بطن قرار

نمودار 1-1. مقایسه میانگین و انحراف معیار گروه های تجزیه دریافت کننده دوز های مختلف عصاره علف چای ($20\mu\text{g}/\text{rat}$ و $10\mu\text{g}/\text{rat}$) و گروه دریافت کننده PTZ با گروه کنترل (سالین) در درصد ورود به بازوی باز (% OAE) ($N=8$, *** $P<0.0001$)

گروه های تزریقی با دوزهای ۱۰ $\mu\text{g}/\text{rat}$, ۲۰ $\mu\text{g}/\text{rat}$ عصاره و همچنین گروه کنترل (سالین) نسبت به گروهی که PTZ دریافت کرده بود کاهش معنی داری را در شاخص (%CAE) نشان دادند ($P<0.05$). در واقع این دو دوز تزریقی از عصاره باعث کاهش ورود به بازوی بسته شدند و در مقایسه با PTZ رفتار ترس را کاهش دادند. (نمودار ۱)

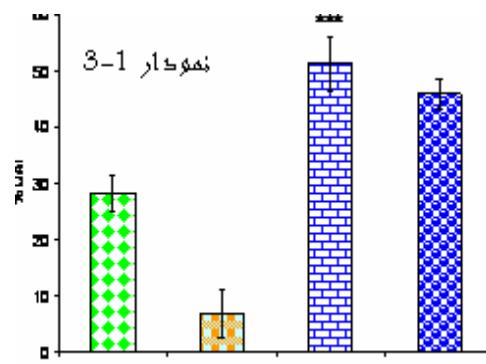
اما درصد ورود به به بازوی بسته (%CAE) در گروه کنترل نسبت به دوز های تزریق شده کاهش معنی داری را در شاخص مورد نظر ($P<0.0001$) نشان داد. دوزهای ۱۰ $\mu\text{g}/\text{rat}$ و ۲۰ $\mu\text{g}/\text{rat}$ دارای کاهش معنی داری نسبت به گروه سالین بودند یعنی درصد ورود به بازوی بسته در این دوزها کاهش پیدا کرده بود که باز دلیلی بر کاهش ترس است.

نمودار ۱-۲. مقایسه میانگین و انحراف معيار گروه های تجربی دریافت کننده دوزهای مختلف عصاره گیاه علف چای (۱۰ و ۲۰ $\mu\text{g}/\text{rat}$) و گروه دریافت کننده PTZ با گروه کنترل (سالین) در درصد ورود به بازوی بسته ($N=8$, *** $P<0.0001$) (%CAE)

گروه های تزریقی با دوزهای ۱۰ $\mu\text{g}/\text{rat}$, ۲۰ $\mu\text{g}/\text{rat}$ عصاره و همچنین گروه کنترل (سالین)، نسبت به گروهی که PTZ دریافت کرده بود افزایش معنی داری در شاخص (%OAT) را نشان دادند. در واقع این دو دوز تزریقی از عصاره باعث افزایش در زمان اقامت در بازوی باز شدند و در مقایسه با PTZ عصاره رفتار ترس را کاهش داد. (نمودار ۳)

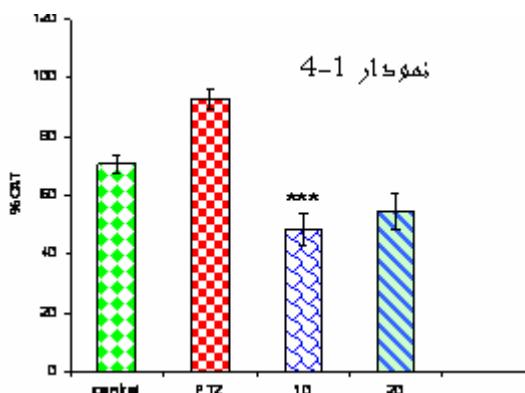
طبق نمودار ۱-۳ مشخص گردید که در شاخص (%OAT) یازمان سپری شده در بازوی باز دوز (۱۰ $\mu\text{g}/\text{rat}$) نسبت به گروه کنترل افزایش معنی داری را نشان داد ($p<0.0001$). و دوز ۲۰ $\mu\text{g}/\text{rat}$ نیز باعث افزایش زمان سپری شده در بازوی باز شد. در کل می توان گفت که عصاره سبب کاهش رفتار ترس شد و زمان سپری شده در بازوی باز را افزایش داد.

نمودار ۱-۳. مقایسه میانگین و انحراف معيار گروه های تجربی دریافت کننده دوزهای مختلف عصاره گیاه علف چای (۱۰ و ۲۰ $\mu\text{g}/\text{rat}$) و گروه دریافت کننده PTZ با گروه کنترل (سالین) در درصد زمان سپری شده در بازوی باز (. $N=8$, *** $P<0.0001$) (%OAT)

می دهد که گروه های تزریقی با دوزهای $20\text{ }\mu\text{g/rat}$ و $10\text{ }\mu\text{g/rat}$ عصاره و گروه کنترل، نسبت به گروهی که PTZ دریافت کرده بود کاهش معنی داری در زمان سپری شده در بازوی بسته را نشان دادند، که باز نشان دهنده این است که عصاره ترس را کاهش داده است.

نمودار 4-1 4 مشخص می کند که دوز $10\text{ }\mu\text{g/rat}$ نسبت به سالین کاهش معنی داری را نشان داد. ($P<0.0001$) و دوز سوم یعنی $20\text{ }\mu\text{g/rat}$ نیز باعث کاهش زمان سپری شده در بازوی بسته (%CAT) می شود. در کل عصاره زمان سپری شده در بازوی بسته را کاهش داد. نتایج نشان

نمودار 4-1. مقایسه میانگین و انحراف معیار گروه های تجربی دریافت کننده دوزهای مختلف عصاره علف چای($20\text{ }\mu\text{g/rat}$) و گروه دریافت کننده PTZ با گروه کنترل(سالین) در درصد زمان سپری شده در بازوی بسته ($\text{N}=8$, *** $P<0.0001$) (%CAT)

رفتن این نوروترانسمیتر در محل سیناپس باعث افزایش حالت آرامش و کاهش رفتار ترس، افسردگی و اضطراب می شود پس احتمالاً اثر ضد ترس عصاره گیاه علف چای به دلیل وجود هایپرسین می باشد، (7). از طرف دیگر در پژوهش های متعدد معلوم شده است که هایپرسین موجود در عصاره گیاه علف چای دارای این خاصیت است که از باز جذب سروتونین در محل شکاف سیناپسی جلوگیری می کند. و دارای خاصیت SSRIS (Serotonin Specific Reuptake Inhibitors) است. پس با توجه به این مطالب می توان احتمال داد که اثر کاهش ترس را که این گیاه از خود نشان می دهد به دلیل افزایش نوروترانسمیتر سروتونین در محل شکاف سیناپسی تحت تاثیر این گیاه باشد. در واقع افزایش سروتونین خود دلیلی بر کاهش ترس و اضطراب و افسردگی است و این گیاه همانند داروهای ضد اضطراب از قبیل پرروزاك عمل می کند. (3,9)

با توجه به مطالعات انجام شده، گیرنده های پیش سیناپسی و پس سیناپسی سروتونین، مخصوصاً دو نوع

بحث و نتیجه گیری

طبق این نتایج می توان گفت که عصاره گیاه علف چای ترس را کاهش می دهد. و دوز موثر این گیاه ($10\text{ }\mu\text{g/rat}$) می باشد که در هر چهار مورد درصد ورود به بازوی باز و بسته و همچنین مدت زمان حضور در این دو بازو تفاوت معنی داری نسبت به گروه کنترل نشان داد. چون در این زمینه تحقیقی به صورت تجربی انجام نشده مقایسه با دیگر تحقیقات ممکن نبود.

برای توجیه احتمالی شاید بتوان عنوان کرد گیاه علف چای دارای ماده ای به نام هایپرسین است. طبق تحقیقات انجام گرفته هایپرسین فعالیت آنزیم مونوآمین اکسیداز(MAO) را مهار می کند. و این اثر را بیشتر روی MAO-A دارد که طبق تحقیقات نقش موثری در رفتار اضطراب و افسردگی دارد. MAO باعث تجزیه نوروترانسمیتر سروتونین شده و میزان سروتونین را در محل سیناپس کاهش می دهد. سروتونین به وسیله MAO به 5-هیدروکسی ایندول استیک اسید (5-HIAA) تبدیل می شود.

با مهار این آنزیم میزان نوروترانسمیترهایی چون سروتونین در شکاف سیناپسی افزایش می یابد و بالا

کاهش فعالیت این هسته که جایگاه اصلی ترشح نورآدرنالین است سطح نورآدرنالین که یک نوروترانسミتر دخیل در واکنش جنگ و گریز و ترس است کاهش می‌یابد و جلو افزایش استرس، اضطراب و ترس گرفته می‌شود. و شاید عصاره از این طریق باعث کاهش اضطراب و ترس شود،⁽¹³⁾ چون در این تحقیق ما از PTZ هم به عنوان گروه کنترل مثبت استفاده کردیم و دوز مورد استفاده عصاره گیاه بر روی موثر بود پس با دانستن مسیرهایی که PTZ بر آن‌ها موثر است می‌توانیم نقش و عملکرد عصاره گیاه علف چای را شناسایی کنیم.

بر اساس نتایج این تحقیق احتمال دارد که عصاره علف چای با ممانعت از اتصال PTZ به جایگاه پیکروتوکسین موجود در گیرنده‌های گابا، مانع القاء ترس توسط آن شود که تائید این نظر نیاز به پژوهش‌های دیگری دارد. بر اساس نوعی بررسی نشان داده شد که PTZ غلظت یون کلسیم درون سلولی را افزایش می‌دهد. و مشخص شده که در این افزایش غلظت، گیرنده‌های NMDA نقش دارند از سوی دیگر مشخص شده که افزایش کلسیم در سلول مانع از بروز اثرات مهاری ناشی از گابا می‌شود،^(12,13) با مد نظر قرار دادن نتایج حاصل از تحقیقات مختلف، می‌توان این چنین نتیجه‌گیری نمود که احتمالاً عصاره گیاه علف چای به واسطه مهار گیرنده‌های NMDA، از افزایش غلظت یون‌های کلسیم درون سلولی جلوگیری می‌کند که به دنبال این اثر، مهار حاصل از گابا به سلول عصبی تشدید و به این ترتیب از القاء ترس ناشی از PTZ ممانعت می‌شود.

از گیرنده‌های سروتونین 5-HT1A، 5-HT2A در فرایند اضطراب و افسردگی نقش دارند. و با توجه به مطالب بالا احتمال می‌رود عصاره علف چای با افزایش نوروترنسمیترسروتونین در محل شکاف سیناپسی باعث فعال شدن این گیرنده‌ها شده، و در کاهش اضطراب و ترس و ایجاد آرامش نقش داشته باشد.^(3,4)

بر اساس گزارش‌ها مشخص شده است که گیرنده‌های سروتونین و به خصوص گیرنده (5HT2C) در بازولتال (Basolateral BA) و همچنین در هسته‌های مرکزی آمیگدال در رفتار ترس نقش مهمی دارند و با توجه به اینکه آمیگدال مرکز اصلی رفتار ترس است و گیرنده‌های سروتونین در این بخش زیاد است احتمال دارد که عصاره گیاه توانسته باشد با افزایش سروتونین و اثر بر این گیرنده‌ها ترس را کاهش دهد.⁽¹⁰⁾

طبق تحقیقات معلوم شده که این گیاه دارای ترکیباتی به نام فلاونوئید است و این فلاونوئیدها دارای خاصیت ضد افسردگی و آرامش بخشی بوده؛ در واقع مشخص شده است که فلاونوئیدها در گیاه علف چای محور HPA (Hypothalamic-Pituitary-Adrenal) را مهار می‌کنند و این محور در استرس و اضطراب فعال می‌شود. پس با مهار این محور اضطراب نیز کاهش می‌یابد.⁽¹⁴⁾ در مطالعات مشخص شده که گیاه علف چای بر روی گیرنده‌های گابا A,B موثر است و اثری همانند بنزودیازپین‌ها داشته و باعث آرامش و کاهش اضطراب می‌گردد. در واقع بنزودیازپین‌ها راه‌های گابا را تحریک می‌کنند که سبب فعال شدن گیرنده‌های گابا در لوکوس سرولوس می‌شوند و فعالیت این هسته را کاهش می‌دهند. با

References

- 1-Wich M. Herbal druge and phytopharmaceutical . London Press CRC 1994.p. 273-5 .
- 2- Kasper S. Hypericum perforatum: a review of clinical studies. *Pharmacopsychiatry* 34 Suppl. View Record in Scopus 2001;47:s51-s55 .
- 3-Alan L,Miller ND, StJohn's wort. Hypericum perforatum: clinical effects on depression and other conditions. *Alternative Madicine Review* 1998;3(1):18-26.
- 4-Muller WE, Singer A, Wonnemann M, Hafner U, Rolli, M, Schafer C. Hyperforin represents the neurotransmitter reuptake inhibiting constituent of Hypericum extract. *Pharmacopsychiatry* 3 Suppl 1998;3(1):16-21.
- 5-Suzuki O,Katsumata Y, Oya M. Inhibition of MAO by Hypericin . *Planta Medica* 1984;50(3):272-4.
- 6-Moraleda G, Jilbert AR, Aldrich CE. Inhibition of duck hepatitis-B virus replication by Hypericin . *Antiviral Research* 1993;20(3):233-47.
- 7-AU Wagner-H, Bladt-S. Pharmaceutical quality of Hypericum extracts. *J-Geriatr-Psychiatry-Neurol* 1994;7(1):s65-70 .
- 8- Lapke C. GABA in Hypericum pertoratum L. and in other herbal drugs . *Amino Acids* 1995;9:55-60 .
- 9-Muller WE, Rolli M, Schafer C, Hafner U .Effects of Hypericum extract (LI 160) in biochemical models of antidepressant activity. *Pharmacopsychiatry* 1997; 2:102-7.
- 10- Mcaër E, Delalleau B, Boyer PA. Bodinat Christian de. receptor, Serotonin, 5-HT2C. Parsi; *Physiology Med Sci* 2005;21:888-93.
- 11-Jung ME, Lal H, Gatch MB. The discriminative stimulus effects of pentylenetetrazol as a model of anxiety: recent developments. *Neurosci Biobehav Rev* 2002;26(4):429-39.
- 12-Ren-Qi Huang, Cathy L, Bell-Horner, Mohammed I Dibas, Douglas F Covey, John A, et al. Pentylenetetrazole-induced inhibition of recombinant γ -aminobutyric acid type A (GABA A) receptors. Mechanism And Site of Action 2004; 298(3):986-95.
- 13- Lister RQ .The use of a plus-maze to measure anxiety in the mouse. *J Psycharmacology* 1987; 92:180-5.
- 14- Butterweck V, Hegger M, Winterhoff H. Flavonoids of St. John's Wort reduce HPA axis function in the rat. *Planta Med* 2004; 70(10):1008-11.

***

Effects of Intracerebroventricular Injection of Alcoholic Extract of Hypericum Perforatum on Fear Behavior in Presence Pentylenetetrazole (PTZ) in Adult Male Rat

Gheitasi1 S*, Vaezi Gh, Keramati K

(Received: 29 Jun, 2009)

Accepted: 24 Oct, 2009)

Abstract

Introduction: Fear is a biologic response that protects animals from acute danger. Fear and anxiety are important subjects in psychological science. Different mechanisms and drugs have been introduced for their control and therapy. Herbal drugs have mild effects on fear and are more sedative than chemical drugs. Therefore, the researchers tried to test them on medical treatments, especially on those associated with panic and anxiety.

Materials & Methods: In this research, the effect of intracerebroventricular (I. C. V) microinjection of Hypericum perforatum on fear was studied. Animals were divided into 5 groups: saline, pentylenetetrazole (PTZ) 20mg/kg as positive control (i.p) and two groups that received 10, 20 μ g/rat alcoholic extraction of H perforatum (ICV) respectively, and one group that received 10 μ g/rat alcoholic extraction of H perforatum (ICV) and PTZ (i.p). A cannula was placed into lateral ventricle by stereotaxic apparatus. After the recovery

period, elevate plus maze was used for evaluation of the fear.

Findings: Open arm entries percentage (%OAE) and open arm time percentage (%OAT) were evaluated. The results showed that 10 μ g/rat and 20 μ g/rat doses increased %OAE and %OAT significantly. ($P<0.001$)

Discussion & Conclusion: We concluded that alcoholic extraction of H. perforatum is an effective drug in fear reduction. It probably acts on serotonergic and gabaergic system and decreases their re-uptakes and reduces the fear caused by PTZ.

Keywords: extract of hypericum perforatum, fear, pentylenetetrazole, rat, intracerebroventricular injection

Dept of Biology ,Faculty of Sciences,Islamic Azad University of Damghan, Semnan, Iran
*(corresponding author)

Scientific Journal of Ilam University of Medical Sciences